

Vägledning för ifyllande av kemikalieförteckning

utarbetat efter Länsstyrelsen i Jönköpings läns vägledning.

Denna vägledning är tänkt som en hjälp för att kunna fylla i vårt förslag på kemikalieförteckning som finns att ladda ner som ett Excel-dokument på Järfällas hemsida www.jarfalla.se. Vägledningen ger en förklaring till varför uppgifter behövs i olika sammanhang och hur man stegvis får en bättre kunskap om kemikalieanvändningen i verksamheten.

Anteckna alla kemiska ämnen och produkter som ni använder i verksamheten, även produkter som rengöringsmedel, smörjoljor och färg. Undantag kontorslim och tip-ex. Förteckningen skall innehålla alla produkter som är märkta med orange farosymbol. För överblick och riskbedömning är det bra om alla kemikalier förtecknas.

Del 1.

Förteckning enligt egenkontrollförordningen + en specificering av produkternas innehåll av kemiska ämnen enligt säkerhetsdatablad.

A. Produkt					B. Innehåll		
namn och leverantörer	användning	årsförbrukning (kg)	farokoder	riskfraser	I produkten ingående kemiska ämnen enligt säkerhetsdatablad	Ingående ämnen cas-nummer	Respektive ämnes riskfraser
Sanoprot 98	Konserv. medel	300	T,N	R23/24/25, R34;R43, R50/53	5-chloro-2-methyl-2,3-dihydroisothiazol-3-one	55965-84-9	R23/24/25, R34;R43, R50/53
Clariant							
Xtra	Rengöring	100	N, T	R 50/53, R45	padopol	111-11-1	R50/53
					smurilax	222-22-2	R50/53
					onkotol	333-33-3	R45

Farokod	Farobeteckning
T +	Mycket giftig
T	Giftig
C	Frätande
Xn	Hälsoskadlig
Xi	Irriterande
V	Måttligt hälsoskadlig
N	Miljöfarlig
F +	Extremt brandfarlig
F	Mycket brandfarligt
E	Explosivt
O	Oxiderande

A. Produkten

- Namn på produkt och leverantör anges. Vill man inte röja sina leverantörer behöver inte detta anges. Produktnamn kan eventuellt ersättas med ett nummer.
- Ange vad produkten används till samt årsförbrukning.
- Ange produktens eventuella farokod. Om inte farokoden anges för produkten kan den översättas enligt tabellen nedan från farobeteckningen som ska vara angiven på produkten om produkten är klassificerad som farlig.
- Ange de riskfraser (skrivs som R följt av en siffra t.ex. R52) som produkten klassificerats till.
- Man kan eventuellt lägga till kolumner med skyddsfraser (S följt av siffra), riskhantering i arbetsmiljön, information

om var säkerhetsdatabladet för produkten finns och hur gamla dessa är (bör inte vara äldre än 2 år).

- Notera att första delen av kemikalieförteckningen gäller information om produkten i sin helhet.
- Uppgifterna i denna första del är den information om de märkningspliktiga kemikalier man behöver ha samlad och som är ett lagkrav genom egenkontrollförordningen. Omfattningen syftar i huvudsak till att tillgodose att man har tillräckliga uppgifter för att hantera arbetsmiljörisker men är inte tillräcklig för att bedöma andra miljörisker.

B. Innehållet

- I avdelningen "Innehåll" handlar det om att deklarerat ingående ämnen i produkten vilket behövs för att kunna gå vidare med riskbedömning av produkterna. De ingående farliga ämnena i produkten anges i säkerhetsdatabladet under punkt 2. Sammansättning.
- Skriv in de kemiska ämnen som deklarerats på olika rader.
- Skriv in respektive ämnes kemiska identitetsnummer (CAS eller EINECS (EU-nummer)) som gör det lättare att söka information om ämnet.
- Finns inga kemiska namn eller nummer angivna skriv det som anges t.ex. beskrivning av typen av ämnen. Om inget är angivet skriv då "ej deklarerat" eller liknande.
- Ange också de riskfraser som respektive ämne klassificerats farligt för.

Nu har du en kemikalieförteckning som innehåller den information som behövs för att gå vidare och bedöma riskerna med kemikalieanvändningen (se del 2).

Del 2.

Omfattas ämnet av lagar eller miljömål och hur kan jag riskbedöma användningen?

C. Ska ämnet uppmärksammas?					D. Vart tar ämnet vägen? – ungefärlig andel till:			
begränsningsdatabas	PRIO-databas (U-utfasning, R – riskminskning)	Speciell lagstiftning (ED, VOC, Seveso, IPPC)	Andel (%) av ämnet i produkten	Förbrukning (kg) av ämnet/år	vatten	luft	produkt	avfall
	R		0,6 – 2,4%	2 - 7		50%		50%
	R	ED	45%	45	75%			
			22%	22	75%			
X	U		1%	1	75%			

C. Ska ämnet uppmärksammas?

- Gå igenom ämne för ämne i de olika produkterna och notera:
- Är ämnet eventuellt reglerat i Kemikalieinspektionens lagstiftning med begränsningar i användningen enligt Begränsningsdatabasen?

<http://apps.kemi.se/begransningsdatabas/>

Om ämnet är begränsat måste du se till att din användning är laglig.

- Har ämnet egenskaper som gör att det ska utfasas eller är ett prioriterat riskminskningsämne enligt PRIO-databasen?

http://www.kemi.se/templates/PRIOframes_4045.aspx

En enkel beskrivning hur man jobbar med PRIO-verktyget finns på Göteborgs kommuns miljöförvaltning. Gå in på deras webbplats och skriv in sökorden PRIO och Vägledning så finner du dokumentet.

<http://www.goteborg.se>

- Är ämnet upptaget som ett prioriterat ämne enligt bilaga 10 i EU:s vattendirektiv? För närvarande är det 33 olika ämnen och ämnesgrupper som är utpekade. Åtgärder behöver göras för att förorening av vatten med dessa ämnen ska upphöra. Via nedanstående länk hittar du ett dokument där ämnena finns listade på sidan 13:

<http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-5801-2.pdf>

Vid en sökning är kan det vara bättre att använda ämnesnamnet istället för casnumret då det casnummer som anges ibland inte omfattar en större grupp ämnen som egentligen åsyftas. Ex. en sökning på casnumret för bly hittar bara rent bly, medan en sökning på namnet bly även hittar alla blyföreningar som också är prioriterade enligt vattendirektivet.

- Finns det annan lagstiftning som omfattar detta ämne? Ska ämnet redovisas i emissionsdeklarationen (ED) till miljörapporten? (se bilaga 2 till NV:s Föreskrift 2000:13 om Miljörapport) Har ämnet egenskaper som gör att det hamnar under VOC (flyktiga organiska ämnen) - eller Seveso-lagstiftningen? Ska det hanteras speciellt inom IPPC-lagstiftningen? Uppgifter om detta kan för varje ämne hittas i t ex. den avgiftsbelagda databasen "Kemiska ämnen" från Prevent.
- Hur mycket innehåller produkten av det enskilda ämnet? (brukar anges i ett procentintervall). Om ämnena är prioriterade eller utpekade är det viktigt att få en uppfattning om mängden för att göra en riskbedömning och välja hur risken ska värderas och hanteras samt hur man ska prioritera de risker man har.
- Hur mycket hanteras under året? Fyll i resultatet av procentinnehållet gånger årsförbrukningen av produkten.

D. Vart tar ämnet vägen?

- För riskbedömningen behöver man också få en uppfattning om vart ämnet tar vägen. Går det ut med luft, vatten, avfall eller produkt? Förbrukas det helt i processerna? Gör en översiktlig bedömning om uppgifterna inte finns på annat sätt.
- Denna del behövs för att man ska kunna göra en bedömning av eventuella utsläpp till luft och vatten samt om avfall kan innehålla farliga ämnen och därför klassificeras som farligt avfall. Man måste också veta om den produkt man tillverkar kan innehålla farliga kemiska ämnen (dvs. om den innehåller eller har blivit behandlad med en kemisk produkt) och om dessa ämnens egenskaper befaras medföra skador på människor eller miljö så finns ett produktinformationskrav (3§ förordningen om kemiska produkter 1998:941).

E.Strategi
Vilken strategi för riskhantering har ni för produkten?
Strategi dok 3
Strategi ska utarbetas

Del 3.

Strategi för riskhantering av utvalda produkter

E. Strategi

Det kan finnas olika anledningar att ha en strategi för ett ämne. Det kan handla om nyintroduktion av ämnen som testas. Det kan vara att ämnet behöver riskhanteras för bättre arbetsmiljö, för yttre miljö exempelvis utfasnings- och prioriterade riskminskningsämnen, eller att man behöver kommunicera med kemikalieleverantören hur man ska möta kommande EU-lagstiftningen av kemikalier (REACH)?

Är det första gången förteckningen görs kan strategin vara att utarbeta en mer detaljerad strategi/åtgärdsprogram för produkten. För produkter som innehåller ämnen som ska utfasas enligt PRIO-databasen ska en strategi för utfasning finnas. I kolumnen kan lämnas en hänvisning till annat dokument t ex. strategidokument nr 3 i MLS (miljölednings-systemet).